

ρᾶς, εἰσχωροῦσαι ὅτε μὲν ὑψηλαὶ καὶ ἀπότομοι, ὅτε δὲ λείαι καὶ ὁμαλῶς ταπεινούμεναι πρὸς τὰ σπλάγχνα τοῦ Πόντου, ἀποτελοῦσιν ἀκρωτήρια ἰδιοτροπώτατα τὸ τε σχῆμα καὶ τὴν μορφήν. Ὁ γυμνὸς κῶνος τοῦ Ἀκρωτηρίου φαίνεται πρὸς ἀνατολάς, καὶ τὰ ὠραία βουνὰ τῆς Κισσάμου ἐκτείνονται πρὸς τὴν Δύσιν, ἐνῷ βουνοί, λόφοι, λοφίσκοι, καὶ κοιλάδες χλοεραὶ καὶ διανθεῖς, ἐκτυλισσόμεναι μετὰ κομψῆς φιλαρεσκείας, καλλύνουσι τὰς γοητευτικὰς μεταξὺ Κυδωνίας καὶ τῶν γειτόνων ἐπαρχιῶν ἐκτάσεις. Τὰ Λευκὰ Ὅρη ὑψοῦνται εἰς τὸ βάθος ὡς βάσις τοῦ ὠραιοῦ σκηνογραφήματος. Ἀπὸ τῆς δυσπροσπελάστου κορυφῆς τῶν ἀκούεται ἐνίοτε κρότος πυροβόλου, ἡχῶν ὡς εἰδοποίησις ἀγρύπνου ἐπιτηρήσεως. Εἶναι Χριστιανὸς βοσκὸς δοκιμάσας ἐκεῖ που τὴν εὐθυβολίαν τοῦ ὄπλου του. Βλέπων τὴν σφαῖραν πλήξασαν τὸ κέντρον, θλίβεται διότι ἐχάθη ματαίως μία βολή, δυναμένη πατριωτικώτερον νὰ χρησιμοποιηθῇ...

Ὅτε κατέλιπον τὰ Μπουτσουνάρια ἦτο ἡ ὥρα καθ' ἣν ἡ κλίνασα ἡμέρα παρεχώραε τὴν θέσιν αὐτῆς εἰς τὴν βραδέως ἐπερχομένην ἐσπέραν. Ἡ ἀτμοσφαῖρα εὐωδιάζει ἀπὸ τῶν ἀρωμάτων τῶν ἀνθέων τῆς λεμονέας καὶ τῆς πορτοκαλέας. Μεθύσκουσιν αἱ αἰσθήσεις, καὶ τὸν βίαιον πυρετὸν τοῦ αἵματος καὶ τῆς φαντασίας δὲν ἰσχύει νὰπραῦνη ἡ ἥρεμος ἐσπερινὴ αὖρα, ἡ χαλαρῶς ἀρξαμένη νὰ πνέῃ διὰ τῶν φύλλων καὶ τῶν ἀνθοσκεπῶν κλάδων. Πάλιν δεινὴ τοῦ ἀρρενωποῦ αἰσθήματος, ὅπερ ἐνέπνευσαν τὰ Μπουτσουνάρια, καὶ τῆς ἡδυπαθείας ἣν σκορπίζει καὶ ὑποκαίει ἡ περίξ σκηνή, τελεῖται τότε ἐντὸς τῆς καρδίας. Κῆποι καὶ μέγαρα Τούρκων μεγιστάνων, ἔρημα ἤδη, ὑψοῦνται ἐνθεν κακῶς τῆς ὁδοῦ. Ἡ γόησσα φαντασία καλλύνει πλεονέτερον τὰς περίξ σκηνάς, καὶ χέουσα ἔλαιον, συνδαυλίζει τὸ ἀδυσώπητον πῦρ. Ἡδυπαθὺς χλιαρὰ εἶναι ἡ ἀτμοσφαῖρα· εὖσμος εἶναι ἡ αὖρα, καὶ μέθη αἰσθήσεων καταλαμβάνει ὑπόλως τὴν ψυχὴν. Εἰς ἔρωτος συνεντεύξεις φαίνονται ἐπιτήδειοι οἱ τόποι ἐκεῖνοι. Νοῦς καὶ καρδία ἐξάπτεται ἐκ τῆς σκηνῆς, καὶ ὑπὸ τῶν ἐντυπώσεων τὴν φλεγμονὴν νομίζει τις ὅτι βλέπει συρόμενον τὸ δικτυωτόν, καὶ μαύρους Σουλτάνους ὀφθαλμούς, φωτίζοντας διὰ χαύνου λάμψεως καὶ ἡδυπαθοῦς ἀπόκεντρον κρότου. Ἡ φρεναπάτη βασανίζει καὶ θέλγει τὸν ξένον, ὅστις, μὲ τὴν κεφαλὴν πλήρη Ἀνατολικῶν ἐντυπώσεων, διέρχεται εἰς τὴν ἐπικίνδυνον, διὰ τὴν κάρδιαν, ὥραν ἐκείνην, πρὸ τῶν πυλῶν οἰκῶν Ὀθωμανικῶν, καὶ θεωρεῖ διὰ τῶν δένδρων τὰ μέγαρα ὅπου σπαργώσης καλλονῆς γυναικες κατόκησαν ποτέ. Ἡ προδοσία ὅμως τῶν αἰσθήσεων ἐλάχιστον διήρκεσε. Ὀρμητικὴ ἡγέρθη ἡ ἀρετὴ εἰς τὰ στήθη τοῦ ἀνδρός, τὸ φρόνημα ἐν

πτήσει γοργῇ, ὑψώθη μετέωρον, καὶ ὁ ἀπὸ τῆς στιγμιαίας μέθης ἀνακύψας ἀποσείει, αἰδούμενος, τὴν φιληθονίαν τῶν αἰσθήσεων, καὶ ἀνακτῶν τὸ σθένος τῆς ψυχῆς προσφωνεῖ τὰ ἐπαναστατικὰ Μπουτσουνάρια, καθ' ἣν ὥραν τὸ ἐπελθὸν σκότος ἀπέκρυψεν ἐντελῶς τὴν θεὰν τῆς ἱστορικῆς καὶ ἡρωικῆς θέσεως.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΣΗΥΡΙΑΩΝ ΠΑΓΑΝΕΛΗΣ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ

(Διήγημα ρωσσικόν).

Ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ὁ Ζέμεν εἶχε μάθει νὰ κατασκευάζῃ φλογέρας ἀπὸ κλῶνας ἱτέας. Ἀφῆρει τὸν φλοιὸν, ἐκοίλαινεν τὸ ξύλον, ἤνοιγεν ὅπας ὅπου ἐχρειάζετο, ἔκοπτε τὴν ἄκραν, καὶ ἡ φλογέρα ἦτο ἐτοίμη, τὸσον ἐπιτηδείως, τὸσον τεχνικῶς κατεσκευασμένη, ὥστε ἡδυνάτο τις δι' αὐτῆς ν' αὐλήσῃ ὅλους τοὺς γνωστούς ἤχους. Ὁ Ζέμεν ἀφοῦ ἐγήρασεν ἐγένετο φύλαξ τοῦ σιδηροδρόμου. Κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του κατεσκευάζεν ἀκόμη φλογέρας, τὰς ὁποίας ἐπώλει εἰς τὴν πλησιόχωρον πόλιν διὰ τινος φίλου του, ὁδηγοῦ τῆς ἀμαξοστοιχίας. Ἐκέρδιζε καὶ μέχρι δύο καπικίων δι' ἐκάστην φλογέραν.

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπιθεώρησιν, εἶπεν εἰς τὴν σύζυγόν του νὰ προσέχῃ κατὰ τὴν διάβασιν τῆς ἀμαξοστοιχίας τῆς ἑκτῆς ὥρας. Ἐπειτα ἔλαβε τὴν μάχαιράν του καὶ μετέβη νὰ κόψῃ κλῶνας. Ἐπορεύθη πρὸς τὸ δάσος. Ἡ ὁδὸς ἐσχημάτιζε καμπὴν· κατῆλθε τὴν κλιτὺν καὶ εἰσέδυσεν εἰς τὸν σύνδενδρον χώρον. Ἡμίσειαν ὥραν μακρὰν τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ὑπῆρχε μικρὸν τέλμα. Ἐκεῖ πλησίον ἐφύετο μικρὸς ἱτέων, ἐξ οὗ ἔκοπτεν ἐξαιρέτους κλῶνας διὰ τὰς φλογέρας του. Ἐκοψε πολλοὺς, πάρα πολλοὺς. Ἐδέησε νὰ ἐργασθῇ πολλὴν ὥραν, πάρα πολλήν, καὶ ὅταν ἐτελείωσεν, ὁ ἥλιος ἦδη ἐπλησίαζε νὰ δύσῃ. Σιγὴ ἐπεκράτει περίξ· ἄλλο τι δὲν ἤκουεν εἰμὴ τὰ πτηνὰ, τὰ τερετίζοντα ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς του, καὶ τοὺς κλάδους οἵτινες ἔτριζον ὑπὸ τοὺς πόδας του. Ὅτε ὅμως ἐφθασεν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δάσους, ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσε παράδοξον κρότον, ὡς νὰ ἐκτύπα κάποιος ἐπὶ σιδήρου. Ὁ Ζέμεν ἔσπευσε τὸ βῆμα.

— Τί νὰ σημαίνῃ αὐτὸ τάχα; ἐσκέφθη.

Ἐξελθὼν τοῦ δάσους, εἶδεν ἐπὶ τῆς ἀνωφερίας ἄνθρωπον κεκυφὸτα καὶ ἐργαζόμενον πυρετωδῶς. Ὁ Ζέμεν ἐπλησίασε σιγὰ σιγὰ. Ἐνόμισεν ὅτι ἦτο κάποιος κλέπτης κοχλιῶν σιδηρῶν, ἐξ ἐκείνων οἵτινες συχνάκις ἐφωρῶντο κατὰ τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν. Ἄλλ' ἤδη ὁ ἄγνωστος

εἶχεν ἀνεγερθῆ· ἐκράτει μοχλὸν εἰς τὴν χειρὰ· ἔθηκεν αὐτὸν ὑπὸ τὴν τροχίαν, τὸν ἐπέεσε καὶ ἡ σιδηρὰ ράβδος ἀνεπήδησεν. Ὁ Ζέμεν ἱλιγγίασεν ἐκ τοῦ τρόμου, εἶδε πάντα τ' ἀντικείμενα πρὸ αὐτοῦ χοροπηδῶντα. Ἦθελε νὰ κραυγάσῃ, ἀλλ' ἡ φωνὴ δὲν ἐξήρχετο τοῦ στόματός του. Ἦτο ὁ Βασίλης!... Αὐτὸς ἦτο!... Ἦρχισε νὰ τρέχῃ... Πλὴν ὁ Βασίλης κατῆλθε τὴν κλιτὺν ἀποκομίζων καὶ τὰ ἐργαλεῖα.

— Βασίλη Στεφάνοβιτς!... κουμπάρε!... Βασίλη!... νὰ σέ χαρῶ!... Βασίλη, γύρισε!... Δός μου τοῦλάχιστον τὸ ἐργαλεῖον... θὰ βάλωμε τὸ σίδερο ἐστὶ θέσι του. Κανεῖς δὲν θὰ μάθῃ τίποτε! Σὲ παρακαλῶ!... Ὑρίσε πίσω!... Σῶσε τὴ ψυχὴ σου ἀπὸ τὴν κόλασι!..

Ἀλλ' ὁ Βασίλης δὲν ἐπανήρχετο· ἔτρεχε πρὸς τὸ μέρος τοῦ δάσους. Καὶ ὁ Ζέμεν ἴστατο ἀπεσβολωμένος. Οἱ κλῶνες ἐξέφυγον τῶν χειρῶν του. Ἡ σιδηρὰ ράβδος ἔκειτο ἐκεῖ, σιμά του. Ἐμελλε νὰ διέλθῃ μία ἀμαξοστοιχία, ὅχι ἀμαξοστοιχία ἐμπορευμάτων!... Ὅχι, ὅχι! ἀμαξοστοιχία ἐπιβατῶν! Πῶς νὰ τὴν σταματήσῃ; Δὲν εἶχε τίποτε! Δὲν εἶχε κανέν ἐργαλεῖον· δὲν εἶχε σημαίαν διὰ νὰ δώσῃ ἐγκαίρως τὸ σήθημα τοῦ κινδύνου!... Ἀδύνατον νὰ τοποθετήσῃ τὴν ράβδον εἰς τὴν θέσιν τῆς. Εἰμπορεῖ κανεῖς νὰ βάλῃ τὸν σιδηροῦν κοχλίαν μὲ τὰ χεῖρά του;... Ἐπρεπε νὰ ὑπάγῃ μέχρι τοῦ φυλακείου· ἐκεῖ εἰς τὸν οἰκίσκον θὰ εὑρίσκε τ' ἀναγκαιοῦντα.

— Θεέ μου! ἔλεγε, βοήθησέ με!

Ὁ Ζέμεν ἤρχισε νὰ τρέχῃ. Τρέχει, τρέχει... μόλις ἀναπνέει... καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ τρέχῃ. Καὶ αἰσθάνεται... αἰσθάνεται τὰς δυνάμεις του ἐξαντλουμένας... δὲν ἀντέχει πλέον... Τὰ πόδια του... δὲν βαστοῦν πλέον... Ἀκόμη ἐκὰ τὸν ὀργυιάς... ἄλλας ἐκατόν... ναί!... οὔτε καὶ ἐκατόν δὲν εἶνε... καὶ τρέχει. Αἶρνης ἀκούει... ἀκούει, ναί, συριγμόν. Εἶνε τὸ ἐργοστάσιον... ἐξέρχονται οἱ ἐργάται... Ἡ ὥρα εἶνε ἐκτὴ!... Καὶ ἡ ἀμαξοστοιχία θὰ περάσῃ εἰς τὰς ἑξ καὶ δύο λεπτά!... Ὡς περάσῃ ἡ ἀμαξοστοιχία!... Ὑψιστε! λυπήσου τοὺς ἀθώους! Καὶ ὁ Ζέμεν σταματᾷ. Βλέπει ἤδη τὸν τροχὸν τῆς ἀτμομηχανῆς, τὸν ἀριστερὸν τροχὸν, ὅστις ἐκτροχιάζεται, στρέφεται, βυθίζεται εἰς τὴν ἄμμον, συντρίβεται... καὶ ἡ ἀμαξοστοιχία καταπίπτει ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς ἐπικεχωματωμένης γραμμῆς... Τὰ βαγόνια τῆς τρίτης θέσεως εἶνε πλήρη... Παιδιά, μικρὰ παιδιά εἶνε ἐντὸς αὐτῶν!... Καὶ ἡ ἀμαξοστοιχία πλησιάζει... Καὶ δὲν γνωρίζουν οἱ ταλαίπωροι ἐπιβάται ὅτι μέλουν ν' ἀποθάνωσιν.

— Ὡ Θεέ μου! λέγει, φώτισέ με τί πρέπει νὰ κάμω!... Ὅχι, ὅχι!... δὲν ἔχω καιρὸν

πλέον νὰ τρέξω ἕως μὲ τὸ σπίτι καὶ νὰ ἐπιστρέψω.

Ὁ Ζέμεν δὲν τρέχει πλέον πρὸς τὸν οἰκίσκον· τρέχει πρὸς τὴν ἀφαιρεθεῖσαν ράβδον. Τρέχει, τρέχει!... Διὰ τί; Οὐδ' αὐτὸς γινώσκει. Φθάνει εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔκειντο οἱ κλῶνες. Τοὺς παρατηρεῖ καὶ λαμβάνει ἓνα ἐξ αὐτῶν. Ἀρχίζει πάλιν νὰ τρέχῃ πρὸς τὸ μέρος, ἐξ οὗ μέλλει νὰ ἐμφανισθῇ ἡ ἀμαξοστοιχία. Ἀκούει αὐτὴν συρίζουσιν μακρόθεν, ἀκούει τὰς σιδηρὰς ράβδους νὰ τρέμωσιν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον σφοδρῶς. Δὲν ἔχει πλέον δύναμιν νὰ τρέξῃ. Σταματᾷ, ἀφαιρεῖ τὸν πῖλόν του· ἐξάγει τὸ μανδύλιόν του· σῦρει τὴν μάχαιραν καὶ ποιεῖ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ.

— Θεέ μου! σὲ παρακαλῶ, Θεέ μου, εὐλόγησέ με!

Καὶ βυθίζει τὴν μάχαιραν εἰς τὸν ἀριστερὸν του βραχίονα. Τὸ αἷμα ἀναπηδᾷ... εἰτα ἀρχίζει νὰ ρέῃ βραδέως. Ὁ Ζέμεν βάφει τὸ μανδύλιον εἰς τὸ αἷμά του... Ἐγενεν ἤδη ἀρετὰ ἐρυθρὸν... τὸ ἐκτυλίσσει... τὸ προσδένει εἰς τὸν κλῶνα... τὸ κινεῖ... Ἐχει ἐρυθρὰν σημαίαν!... Στέκεται καὶ κινεῖ τὴν σημαίαν... Ἡ ἀμαξοστοιχία φαίνεται ἤδη ἐρχομένη.

— Ὁ μηχανικὸς δὲν θὰ μὲ ἰδῇ!... δὲν θὰ μὲ ἰδῇ... δὲν θὰ εἰμφορέσῃ νὰ σταματήσῃ τὴν ἀμαξοστοιχίαν ἐγκαίρως... Εἶνε τόσον βαρεῖα!... ἔχει τόσα βαγόνια!... Ἀδύνατον.

Καὶ τὸ αἷμα ἐξηκολούθει νὰ ρέῃ... Ὁ Ζέμεν ἐπέεζε τὴν πληγὴν ἐπὶ τοῦ στήθους του, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ σταματήσῃ τὴν ροὴν τοῦ αἵματος.

— Ἐκτύπησα ὀλίγον δυνατὰ!... λέγει.

Σκοτοδινίας τὸν καταλαμβάνει· δὲν βλέπει πλέον... νομίζει ὅτι ἀκούει κώδωνα ἡχοῦντα... δὲν βλέπει τὴν ἀμαξοστοιχίαν... δὲν τὴν ἀκούει... Μία μόνη ἰδέα κατέχει τὸ πνεῦμά του.

— Θὰ πέσω... δὲν δύναμαι... δὲν ἀντέχω πλέον!... Ἡ σημαία θὰ μοῦ πέσῃ... Ὡς μὲ κατασυντρίψῃ ἡ ἀμαξοστοιχία!... Θεέ μου, Θεέ μου!... Βοήθειαν!... βοήθειαν!...

Τὰ πάντα βλέπει σκοτεινά... αἰσθάνεται κενὸν ἐν τῇ ψυχῇ του... Καὶ ἡ σημαία θὰ πέ... Ὅχι! ἡ σημαία δὲν πίπτει! Μία χεὶρ τὴν ἀρπάζει... καὶ τὴν κινεῖ ὑψηλά, πολὺ ὑψηλά. Ὁ μηχανικὸς τὴν βλέπει... δίδει ὠθησιν πρὸς τὰ ὀπίσω εἰς τὸν ἀτμὸν καὶ ἡ ἀμαξοστοιχία σταματᾷ.

“ *

Οἱ ἐπιβάται πηδῶσι κάτω ἐκ τῶν βαγονίων. Τί τρέχει; Εἰς ἀπόστασιν δέκα μέτρων ἀπὸ τῆς ἀτμομηχανῆς ἀνὴρ τις κεῖται ἐκτάδην λιπού-

μος ἐπὶ τῆς σιδηρᾶς γραμμῆς. Πλησίον του ἴσταται ὄρθιος ἕτερος ἀνὴρ κρατῶν ράκος καθημαγμένον.

Ὁ Βασίλης κυττάζει τὴν ἀτμομηχανήν, τοὺς ἐπιβάτας, τὸν λιπόθυμον καὶ λέγει κύπτων τὴν κεφαλὴν·

— Ἄς μὲ συλλάβουν!... Ἡθέλησα νὰ ἐκτροχιάσω τὴν ἀμαξοστοιχίαν!

[Ἐκ τῶν τοῦ Wessewolog Garschin]

Ο ΠΑΠ' ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Τὰ κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Νεοκάστρου (1921)

(Ἱστορικὸν διήγημα).

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἐπειδὴ προσήγγιζε τὸ ἅγιον Πάσχα (10 Ἀπριλίου) εἶχε δ' ἔλθει καὶ ἡ ἐβδομάς τῶν Παθῶν, οἱ Ἕλληνες ἀμάρτημα βαρὺ θεωροῦντες τὸ νὰ μὴ ἑορτάσωσι τὴν ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των, ἤρχισαν ἀπὸ τῆς μεγάλης Πέμπτης ν' ἀπέρχωνται εἰς τὰς ἐστίας των διὰ νυκτὸς ὁμιληδόν, ἔμειναν δὲ μόνον εἰς τὰς θέσεις των 85 ἐν ὧν ἀρχηγοὶ καὶ στρατιῶται πολιορκοῦντες τὸ Νεοκαστρον, 56 δὲ τὴν Μεθώνην. Τὴν δευτέραν τῆς διακαινησίμου οἱ ἐν τῷ Νεοκάστρῳ πολιορκούμενοι ἰδόντες τὸ ὀλίγαριθμον τῶν πολιορκητῶν ἐποίησαν ἔξοδον ἀποφασιστικὴν ὑπὲρ τοὺς 600, ἤρξατο δὲ τοῦ πυρὸς πρῶτον τὸ ἐν τῷ φρουρίῳ πυροβολικόν. Τοὺς ὀλίγους πολιορκητὰς κατέπληξε κατ' ἀρχὰς τὸ ἀργὸν καὶ βαρὺ βᾶδισμα τῶν ἐξεληθόντων Ὁθωμανῶν, οἵτινες ἐπίτηδες πρὸ τοῦ ἐπιτεθῶσιν ἐποίησαν διαφόρους ἐπιδεικτικούς ἐλιγμούς ἵνα δειλιάσωσιν οἱ Ἕλληνες καὶ τραπῶσιν εἰς φυγὴν, ὅπερ καὶ θὰ ἐπετυγχάνετο ἐὰν μετὰ τούτων δὲν ἦσαν ὁ αἰδιδμος τῆς Μεθώνης Γρηγόριος, ὃν ἀνεγνώριζεν ὅλος ὁ περὶ τὰ φρούρια στρατὸς ἀρχηγὸν ἀνώτερον, ὁ Δ. Παπατσόρης, ὁ Γιαννάκης Μέλιος, ὁ Γρηγόριος Συράκος, ὁ Ἀθαν. Γρηγοριάδης, ὁ Νικ. Πονηρόπουλος, ὁ Γυφτάκης καὶ ὁ ἀτρόμητος Παπ' Ἀναστάσις, οἵτινες ταχέως σκεφθέντες ἀπεφάσισαν νὰ πείσωσιν ὅλοι ἐπὶ τῆς γῆς ἐκείνης μᾶλλον, παρὰ νὰ διαλύσωσι τὴν πολιορκίαν· καὶ πρὸς τοῦτο ἐμψυχώσαντες καὶ τοὺς εὐαρίθμους στρατιώτας των κατέλαβον τὰς πρὸς ἀντίκρουσιν καταλλήλους θέσεις, διαιρεθέντες εἰς τρεῖς ὁμίλους ἀνὰ 25, 26, καὶ 28. Καὶ εἰς μὲν τὴν γραμμὴν τῆς ὑποχωρήσεως ἔμειναν ὁ ἐπίσκοπος Μεθώνης, ὁ πρωτοπαππᾶς Δ. Τσόρης καὶ ὁ Γρηγοριάδης μετὰ τοῦ ἐκ Πύλου Ἰωάν. Οἰκονομίδου, ἐπιτηροῦντες τὰ κινήματα τῶν ἐναντίων καὶ ἐτοιμοί

νὰ συντρέξωσιν ὅπου θὰ παρίστατο ἀνάγκη ἐνισχύσεως τῶν συμπολεμιστῶν, εἰς δὲ τὴν γραμμὴν τοῦ μετώπου ἐτάχθησαν ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ Μέλιος, Πονηρόπουλος καὶ Γυφτάκης, ἀφ' ἐτέρου δὲ ὁ Συράκος καὶ ὁ Παπ' Ἀναστάσις. Εἰς τρεῖς δὲ φάλαγγας καὶ οἱ Ὁθωμανοὶ μερισθέντες ἐπετίθησαν κατὰ τῶν Ἑλλήνων ὡς τυφλοὶ, ἐλπίζοντες ὅτι θὰ δυνηθῶσι τόσον ὀλίγους ὄντας νὰ τοὺς συλλάβωσι ζωντανούς, καὶ οὕτως ἡ σύρραξις ἐγένετο τρομερὰ καὶ μετ' ἴσης ἐκατέρωθεν λύσεως. Ἀλλ' οὕτε οἱ Ὁθωμανοὶ ἐν τῇ πρώτῃ αὐτῶν ὁρμῇ κατάρθρωσαν νὰ τρέψωσι τοὺς Ἕλληνας, οὕτε καὶ τούτων ἡ ἀκλόνητος καρτερίᾳ ἠδυνήθη ν' ἀποκρούσῃ εἰς τὰ ὀπίσω ἐκείνους. Ἐπὶ ὧραν πολλὴν αἱ σφαῖραι τῶν κανονίων καὶ αἱ βόμβαι ἐρείπτοντο χαλαζηδόν, τὰ δὲ πυροβόλα ἐκρότου ἀπαύστως καὶ ἐκ τῶν βρόντων ἀντήχουν οἱ γύρω βουνοί. Ὅλοι δὲ ἀρχηγοὶ καὶ στρατιῶται ἐξεπλήρουν τὸ καθήκον των λαμπρῶς, ἀλλ' ὑπὲρ πάντας διεκρίθη ὁ Παπ' Ἀναστάσις, ὁ ὁποῖος διὰ τοῦ βαθυκυάνου λευκοστίκτου μανδηλίου του τὸ καλυμμαύχιόν του περιδέσας, καὶ τὰς ἄκρας τοῦ ἀντερριῦ του ἀναζωσθεὶς, ἐμάχετο ὄρθιος, φίλων καὶ ἐχθρῶν τὸν θαυμασμὸν ἐπισπώμενος. Μὲ ὄψιν πυρωμένην διέτρεχε τὴν γραμμὴν τῶν στρατιωτῶν του, ἐνθαρρύνων τοὺς μικροψυχήσαντας, ἐπαινῶν καὶ τὴν φιλοτιμίαν ὑποκινῶν τῶν ἀνδρείων, καὶ φυσέκια διανέμων εἰς τοὺς τοιούτων δεομένους. Ὅτε δ' ἐκ τῶν ὀπισθεν βράχων ἐφάνη καταβαίνων ὑπὸ 36 στρατιωτῶν ἀκολουθούμενος ὁ τὴν πολιορκίαν τῆς Μεθώνης τηρῶν γενναῖος καὶ εὐκίνητος Παν. Ντούφας, ὃν οἱ Ἕλληνες δι' ἐπίτηδες πεζοῦ εἰδοποίησαν ἅμα τῇ ἐξόδῳ τῶν Ὁθωμανῶν, πρῶτος καὶ μόνος ὁ Παπ' Ἀναστάσις μετέτρεψε τὴν ἄμυναν εἰς ἐπίθεσιν ἐξεληθὼν τοῦ ταμπουρίου καὶ ῥιφθεὶς ταχύς κατὰ τῶν ἐχθρῶν, δὲν ἐβράδυναν δὲ καὶ οἱ λοιποὶ νὰ τὸν μιμηθῶσι, καὶ οὕτω προσδραμόντος καὶ τοῦ Ντούφα ἐν ὁρμῇ καὶ βοῇ, οἱ Τούρκοι δὲν ὑπέμειναν, ἀλλ' ἐφυγον ὡς θῶες ὠρούμενοι καὶ ἐν ἀλαλαγμοῖς ἀπελπισίας καὶ συγχύσεως εἰς τὸ φρούριον εἰσερχόμενοι. Ἰκανοὶ δ' ἐξ αὐτῶν ἐφονεύθησαν, πλείονες ἐπληρώθησαν καὶ δύο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐζωγραήθησαν· τῶν δὲ τιμῶν τῆς ἡμέρας ἀπήλαυσεν ὁ Παπ' Ἀναστάσις πρῶτος, μετ' ὃν ὁ Ντούφας καὶ οἱ λοιποὶ ἀρχηγοί.

Τὴν αὐτὴν ὁμῶς ἡμέραν ἐπέπρωτο νὰ δοκιμασθῇ καὶ ἡ πατριωτικὴ αὐταπαρνήσις τοῦ πρώτου διὰ δοκιμασίας σκληροτάτης, τῆς ἀπωλείας τοῦ μόνου υἱοῦ του Μήτρου, διὰ τὴν φιλοτιμίαν καὶ γενναϊότητα τοῦ ὁποῖου ὁ ἀτυχὴς πατὴρ ἐδικαιούτο νὰ ὑπερφηανεύηται. Ἐφανεύθη δ' ἐμπεσὼν εἰς ἐνέδραν τῶν Μεθωναίων Τούρκων μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ντούφα